

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A.
podlegająca ujawnieniom
na dzień 31.12.2014 r.**

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Informacje ogólne o Banku	4
1.2. Informacje ogólne o Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A.	5
1.2.1. Jednostki objęte konsolidacją pełną	5
1.2.2. Jednostki objęte konsolidacją proporcjonalną	7
1.2.3. Jednostki wyceniane metodą praw własności	7
1.2.4. Jednostki, które pomniejszają fundusze własne	7
1.2.5. Jednostki, które nie są konsolidowane i nie pomniejszają funduszy własnych	7
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem	8
2.1. Ryzyko kredytowe	9
2.1.1. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie	9
2.1.2. Struktura i organizacja systemu zarządzania ryzykiem kredytowym	10
2.1.3. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka	11
2.1.4. Informacje dotyczące ekspozycji przeterminowanych i z utratą wartości	12
2.1.5. Informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego	24
2.1.6. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i rynkowego oraz polityka zabezpieczeń	25
2.1.7. Informacje dotyczące ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne	27
2.1.8. Informacje dotyczące korzystania przez Grupę z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI	28
2.2. Ryzyko kredytowe kontrahenta	28
2.3. Ryzyko finansowe	30
2.3.1. Ryzyko płynności	31
2.3.2. Ryzyko rynkowe	33
2.4. Ryzyko operacyjne	35
2.5. Pozostałe rodzaje ryzyka ocenione jako istotne	38
3. Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym	40
4. Fundusze własne	41
5. Adekwatność kapitałowa	52
5.1. Regulacyjne wymogi kapitałowe oraz kwota ekspozycji na ryzyko	52
5.2. Kapitał wewnętrzny	56
6. Wskaźnik dźwigni finansowej	56
7. Informacje dotyczące zasad zarządzania Bankiem	57

8. Informacje dotyczące polityki i praktyk Banku w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka	59
8.1. Informacje dotyczące procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń	59
8.2. Powiązanie wynagrodzeń z wynikami	60
8.3. Informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń	60
8.4. Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia z podziałem na linie biznesowe stosowane w zarządzaniu Bankiem	62
8.5. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku	63

1. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi realizację Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, jak również Polityki informacyjnej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. dotyczącej adekwatności kapitałowej, udostępnionej na stronie internetowej Banku www.bankbps.pl.

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej zostały sporządzone w ujęciu skonsolidowanym na podstawie danych zaprezentowanych w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 r.

Ogłaszane informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów, bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 65 z dnia 22 października 1991 roku. Pierwotnie działał pod firmą Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A. („GBPZ S.A.”) z siedzibą we Wrocławiu.

W dniu 12 marca 2002 roku nastąpiło przyłączenie do Gospodarczego Banku Południowo-Zachodniego S.A. pięciu banków: Banku Unii Gospodarczej S.A., Lubelskiego Banku Regionalnego S.A., Małopolskiego Banku Regionalnego S.A., Rzeszowskiego Banku Regionalnego S.A. oraz Warmińsko-Mazurskiego Banku Regionalnego S.A. tworząc jeden Bank Zrzeszający, którego nazwa – Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. zarejestrowana została w KRS w dniu 27 marca 2002 roku. Obecnie siedziba Banku mieści się w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81.

Spółka wpisana jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000069229 nadanym w dniu 10 grudnia 2001 roku.

Bankowi nadano w dniu 6 sierpnia 2002 roku numer statystyczny REGON: 930603359.

Bank BPS S.A. jest Bankiem Zrzeszającym w rozumieniu Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (z późn. zm.).

W strukturze akcjonariatu Banku BPS S.A. dominują banki spółdzielcze, które na 31.12.2014 r. posiadały łącznie 83,6 % akcji, w tym banki zrzeszone i współpracujące 83,1 %.

Tabela 1. Struktura akcjonariatu Banku BPS S.A. na 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	Ilość akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym
Banki Spółdzielcze:	275 885 374	83,6%
- Banki Spółdzielcze Zrzeszone	267 379 900	81,0%
- Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	1 699 281	0,5%
- Banki Spółdzielcze Współpracujące	6 806 193	2,1%
Inne Banki Polskie	11 452 898	3,5%
Banki Zagraniczne	4 217 815	1,3%
Pozostali akcjonariusze:	37 349 060	11,3%
- osoby fizyczne	1 841 993	0,6%
- pozostali	35 507 067	10,7%
Bank BPS S.A.	1 134 268	0,3%
Razem	330 039 415	100,0%

Bank BPS S.A. sprawując funkcję banku zrzeszającego, działa na rzecz rozwoju banków spółdzielczych Zrzeszenia i prowadzi niekonkurencyjną wobec nich działalność komercyjną. Poprzez sieć placówek bankowych funkcjonujących na terytorium całego kraju, obsługuje klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

1.2. Informacje ogólne o Grupie Kapitałowej Banku BPS S.A.

Grupę Kapitałową Banku BPS S.A. zwaną dalej Grupą tworzą Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz specjalistyczne spółki, które uzupełniając ofertę Banku, realizują jednocześnie własne cele biznesowe.

1.2.1. Jednostki objęte konsolidacją pełną

Grupę jednostek objętych konsolidacją pełną według stanu na 31.12.2014 r. stanowiły: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz niżej wymienione podmioty:

Tabela 2. Jednostki objęte konsolidacją pełną

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	90,70%
Centrum Finansowe Banku BPS S.A.	84,24%
IT BPS Sp. z o.o.	100,00%
BPS Nieruchomości Sp. z o.o.	100,00%
BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.	100,00%
BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	100,00%
BPS Doradztwo S.A. (dawniej Dom Inwestycyjny Libero S.A.)	100,00%
Twój Leasing S.A.(dawniej BPS Leasing)	100,00%
BPS Faktor S.A.	76,00%
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	99,24%
Zakład Lecznicy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A.	89,92%
Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.	99,35%
Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.	99,68%

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa posiadała certyfikaty inwestycyjne Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych konsolidowanych metodą pełną.

Tabela 3. Certyfikaty inwestycyjne Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
BPS 1 NS FIZ	97,40%
BPS 3 NS FIZ	50,00%
BPS 4 NS FIZ	50,95%
Quantum 1 FIZ AN	100,00%
Quantum 2 FIZ AN	100,00%
Uzdrowiska Polskie FIZ AN	100,00%
Contango FIZ	76,51%
Contango 2 FIZ	100,00%
Harenda 7 FIZ	100,00%
Zielony FIZ AN	76,97%

1.2.2. Jednostki objęte konsolidacją proporcjonalną

W Grupie na koniec 2014 r. nie występowały jednostki objęte konsolidacją proporcjonalną.

1.2.3. Jednostki wyceniane metodą praw własności

Jednostką objętą sprawozdaniem skonsolidowanym, spełniającą warunki konsolidacji metodą praw własności na 31.12.2014 r. była następująca spółka:

Tabela 4. Jednostka wyceniana metodą praw własności

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
Trust FIZ AN	37,02%

1.2.4. Jednostki, które pomniejszają fundusze własne

W Grupie na koniec 2014 r. nie występowały jednostki, które pomniejszały fundusze własne.

1.2.5. Jednostki, które nie są konsolidowane i nie pomniejszają funduszy własnych

Do jednostek które w 2014 r. nie były konsolidowane i nie pomniejszały funduszy własnych należy zaliczyć:

- 1) Veni S.A. - procentowy udział Grupy Kapitałowej w głosach na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniósł 100,00 %;
- 2) ABC Finanse S.A. (poprzednia nazwa Spółki: Nałęczowskie Towarzystwo Inwestycyjne S.A.) - procentowy udział Grupy wyniósł 98,49 %;
- 3) Uzdrowiska Polskie-Zarządzenie Sp. z o.o. - procentowy udział Grupy wyniósł 100,00 %. Od stycznia 2015 r. Spółkę postawiono w stan likwidacji;
- 4) Podlasie Leasing Spółka z o.o. - procentowy udział Grupy wyniósł 100,00 %. Spółka utworzona została w 1997 r. przez Warmińsko-Mazurski Bank Regionalny S.A. Od 2003 roku znajduje się w stanie likwidacji. Na udziały Spółki utworzony jest odpis z tytułu trwałej utraty wartości w kwocie równiej cenie nabycia (tj. 23 tys. zł);
- 5) BS Leasing S.A. - procentowy udział Grupy Kapitałowej w głosach na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniósł 100,00 %.

Szczegółowe informacje dotyczące podmiotów wchodzących w skład Grupy znajdują się w Nocie 1.2. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem

Oświadczenie Zarządu

Grupa Kapitałowa Banku BPS S.A. prowadząc działalność operacyjną narażona jest na różne rodzaje ryzyka bankowego, wśród których za kluczowe uznaje się: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej.

W zorganizowanym procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. Strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem bankowym poprzez utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji jest:

- 1) ochrona wartości kapitału akcjonariuszy;
- 2) ochrona depozytów klientów;
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

Celem zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego w Grupie i Banku BPS S.A. jest m.in.:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego – ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego;
- 2) w zakresie ryzyka płynności – wywiązywanie się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności Banku Zrzeszającego oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego, poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający niezbędną wysokość środków finansowych;
- 3) w zakresie ryzyka stopy procentowej – ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie odpowiednio dopasowanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) w zakresie ryzyka walutowego – ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie zrównoważonej struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych;
- 5) w zakresie ryzyka operacyjnego – optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 6) w zakresie ryzyka braku zgodności – zapewnienie przestrzegania przez Bank prawa, przyjętych standardów postępowania oraz funkcjonowania Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania;

- 7) w zakresie ryzyka strategicznego – utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych decyzjami błędnymi lub podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny, bądź niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku;
- 8) w zakresie ryzyka modeli – zapewnienie poprawności funkcjonowania modeli, w tym zgodności stosowanych metodyk z regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Poziom tolerancji na ryzyko bankowe ustalany jest w formie strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka Banku. Bank ustala w odrębnych przepisach wewnętrznych dodatkowe wartości progowe dla poszczególnych rodzajów ryzyka, dla których zostały określone strategiczne limity tolerancji. Osiągnięcie wartości progowych ryzyka wymaga uruchomienia działań prewencyjnych, mających na celu niedopuszczenie do przekroczenia strategicznych limitów tolerancji.

Zarząd Banku BPS S.A. oświadcza, że stosowane metody zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, a zakres ogłaszanych informacji jest adekwatny do profilu ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A.

Według stanu na 31.12.2014 r. nie dotrzymano limitu tolerancji w przypadku:

- 1) ryzyka kredytowego mierzonego udziałem kredytów z utratą wartości w kredytach ogółem - wyznaczonego na poziomie poniżej 20 %;
- 2) współczynników adekwatności kapitałowej - ustalonych w wysokości nie niższej niż 6 % dla współczynnika kapitału Tier I oraz 9 % dla łącznego współczynnika kapitałowego;
- 3) relacji kapitału wewnętrznego do funduszy własnych - określonego na poziomie nie wyższym niż 95 %.

W związku z powyższym, Bank BPS S.A. w grudniu 2014 r. opracował program postępowania naprawczego na lata 2014 – 2019, który 27 stycznia br. został zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2.1. Ryzyko kredytowe

2.1.1. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie jest zapewnienie bezpieczeństwa działalności kredytowej, poprzez stosowanie właściwej jakości oceny tego ryzyka oraz efektywności podejmowanych decyzji kredytowych i skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego, zarówno wobec pojedynczego klienta jak i całego portfela kredytowego.

W realizacji powyższego celu kluczowe znaczenie odgrywa ostrożnościowe podejście do oceny ryzyka kredytowego, uwzględniające identyfikację i ocenę źródeł jego występowania (zarówno aktualnych jak i potencjalnych) oraz przyjmowanie płynnych zabezpieczeń o wysokiej wartości.

Istotnym zadaniem realizowanym w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji, który oznacza możliwość poniesienia strat w zakresie akceptowalnym przez Grupę.

Poziom tolerancji na ryzyko określają limity na poszczególne rodzaje ryzyka, które zapewniają bezpieczne funkcjonowanie i realizację planów działania Grupy, dostosowane są do uwarunkowań makroekonomicznych i uwzględniają wymogi regulacyjne.

Podejmowanie ryzyka zmusza Grupę do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form ograniczania zagrożeń i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, co skutkuje ograniczeniem strat na portfelu kredytowym oraz minimalizuje ryzyko wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie zawiera elementy identyfikacji, pomiaru i oceny, prognozowania i monitorowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka kredytowego. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy pomiaru ryzyka dostosowane są do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności oraz otoczenia, w którym działała Grupa.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie realizowane jest zgodnie z obowiązującą strategią zarządzania ryzykiem i przyjętą polityką zarządzania ryzykiem z uwzględnieniem doświadczeń i dobrych praktyk sektora bankowego.

2.1.2. Struktura i organizacja systemu zarządzania ryzykiem kredytowym

Obowiązujący w Grupie system zarządzania ryzykiem zapewnia rozdzielenie funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności biznesowej związanej z podejmowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem realizowane jest na podstawie strategii, polityk i procedur wewnętrznych, które zapewniają spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących ostrożnego zarządzania ryzykiem.

Głównymi uczestnikami systemu zarządzania ryzykiem w Grupie są:

- 1) Rada Nadzorcza - odpowiedzialna za nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, w tym w szczególności zatwierdzanie strategii i polityk zarządzania ryzykiem, jak również zatwierdzanie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości ponoszonego ryzyka;
- 2) Zarząd - odpowiedzialny za wdrożenie i funkcjonowanie procesu zarządzania ryzykiem poprzez wdrożenie niezbędnych procedur i narzędzi, zgodnie z zasadami określonymi w strategiach poszczególnych spółek;
- 3) jednostki i komórki organizacyjne - dedykowane do zarządzania ryzykiem, odpowiedzialne za identyfikację, pomiar, ocenę, weryfikację oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka.

System zarządzania ryzykiem stanowi jeden z ważniejszych elementów systemu zarządzania działalnością Grupy i ma na celu: identyfikację i ocenę różnych rodzajów ryzyka związanych z działalnością poszczególnych segmentów biznesowych i Grupy jako całości, kontrolę i ograniczanie ryzyka, zapewnienie zgodności działalności Grupy z wymogami regulacyjnymi oraz optymalizację wykorzystania kapitału wewnętrznego i regulacyjnego Grupy.

Informacje na temat ryzyka w Banku i w Grupie opracowywane i przekazywane są w ramach funkcjonującego systemu:

- 1) cyklicznego raportowania w zakresie najistotniejszych informacji dotyczących ryzyka, w ramach sporządzanej informacji zarządczej;
- 2) bieżącego raportowania służącego informowaniu kierownictwa odpowiednich szczebli zarządzania o zaistniałych zdarzeniach mogących istotnie wpłynąć na poziom ryzyka.

Opracowania zarządcze dotyczące istotnych ryzyk zawierają:

- 1) informacje o przestrzeganiu norm ostrożnościowych określonych limitami, stopień wykorzystania obowiązujących limitów ryzyka;
- 2) raporty dotyczące transakcji z udziałem osób wewnętrznych i podmiotów z nimi powiązanych;
- 3) analizy portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) informacje na temat jakości portfela kredytowego, ekspozycji przeterminowanych oraz z utratą wartości;
- 5) informacje w zakresie poziomu dokonanych odpisów na ekspozycje ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości;
- 6) informacje na temat poziomu ryzyka grup klientów oraz poszczególnych produktów;
- 7) wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych;
- 8) informacje na temat poziomu zaangażowania w transakcje zawierane w konsorcjach z bankami spółdzielczymi.

Adresatów raportów, częstotliwość i terminy ich sporządzania określają wewnętrzne regulacje.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Grupa kontynuowała współpracę ze ZBP, BIK S.A. oraz Biurem Informacji Gospodarczej - instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym.

2.1.3. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

Polityka zabezpieczeń funkcjonująca w Grupie ma na celu należyte zabezpieczenie interesu Grupy poprzez ustanawianie zabezpieczeń umożliwiających wysoki stopień odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Regulacje wewnętrzne dotyczące zabezpieczeń wprowadzają obowiązek spełnienia wymagań w zakresie uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych i koncentrują się na:

- 1) skutecznym ustanawianiu zabezpieczenia, które w przypadku wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwiają sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych;
- 2) monitorowaniu wartości zabezpieczeń w całym okresie kredytowania, z odpowiednią częstotliwością zapewniającą aktualną informację w zakresie wartości przyjętych prawnych form zabezpieczenia;
- 3) zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Polityka zabezpieczeń stosowana przez Bank i spółki z Grupy, których działalność związana jest z finansowaniem podmiotów gospodarczych i osób fizycznych, przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, nakierowana jest na ochronę interesów Grupy. Cel ten osiągnąć jest między innymi poprzez ustanawianie pełnego zabezpieczenia, adekwatnego do podejmowanego ryzyka o jak najwyższej jakości oraz obowiązującego w całym okresie trwania zabezpieczanej wierzytelności.

Główną zasadą stosowaną przez Grupę w zakresie wyceny zabezpieczeń rzeczowych jest określenie bieżącej wartości rynkowej przy założeniu funkcjonowania dla tych zabezpieczeń rynku, pozwalającego na szybkie zbycie zabezpieczenia w przypadku wystąpienia niewypłacalności kredytobiorcy. Podmioty Grupy oceniają jakość zabezpieczenia według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych odpisów i ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego oraz ze względu na możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Grupa prowadzi rozbudowaną politykę zabezpieczeń, wykorzystując zarówno zabezpieczenia rzeczowe jak i osobiste. Wybór formy zabezpieczenia oraz jego poziom uzależnione są od oceny ryzyka kredytowego związanego z zawieraną transakcją, w szczególności od:

- 1) rodzaju kredytu, wysokości zaangażowania oraz okresu kredytowania;
- 2) sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy;
- 3) statusu prawnego kredytobiorcy;
- 4) płynności zabezpieczenia oraz realnej możliwości zaspokojenia roszczeń kredytodawcy z przyjętego zabezpieczenia w możliwie krótkim czasie;
- 5) cech danego zabezpieczenia, wynikającego z przepisów prawa w zakresie sposobu ustanowienia zabezpieczenia, zakresu odpowiedzialności, trybu egzekucji należności, kolejności zaspokojenia roszczeń;
- 6) stanu i wartości rynkowej przedmiotów zabezpieczenia oraz ich podatności na deprecjację w okresie utrzymywania zabezpieczenia;
- 7) kosztu ustanowienia zabezpieczenia.

W przypadku pogorszenia się sytuacji majątkowej, ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, istotnego obniżenia się wartości zabezpieczeń lub wystąpienia innego rodzaju zagrożenia terminowej spłaty zabezpieczonej wierzytelności, Grupa dąży do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

2.1.4. Informacje dotyczące ekspozycji przeterminowanych i z utratą wartości

Ekspozycje przeterminowane

Grupa kwalifikuje ekspozycję jako przeterminowaną w przypadku, gdy kredytobiorca nie reguluje płatności dotyczącej kapitału i/lub odsetek w umownym terminie wymagalności, określonym w umowie. Ekspozycja staje się przeterminowaną w całości, bez względu na opóźnienie w spłacie dotyczy całej wierzytelności, czy tylko jej części.

Ekspozycja z utratą wartości

Grupa kwalifikuje ekspozycję jako ekspozycję z utratą wartości w przypadku zidentyfikowania przesłanki trwałej utraty wartości. Przesłanki utraty wartości zdefiniowane zostały zgodnie z regulacjami Komitetu Bazylejskiego, według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR 39) oraz Rekomendacją R.

Grupa stosuje jednolitą definicję niewykonania zobowiązania (status Default) oznaczającą wystąpienie utraty wartości ekspozycji zarówno dla celów kalkulacji odpisów impairmentowych i w procesie szacowania poziomu wymogu kapitałowego. Powyższa definicja jest zgodna z definicją niewykonania zobowiązania zawartą w Rozporządzeniu CRR.

W procesie pomiaru utraty wartości Grupa uwzględnia zalecenia zewnętrznych organów nadzorczych, w szczególności normy ostrożnościowe rekomendowane przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Do kalkulacji i oszacowania straty z tytułu odpisów aktualizujących Grupa wykorzystuje metodę indywidualną dla ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych i metodę portfelową dla ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych.

Dla potrzeb oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych z ekspozycji kredytowych Grupa dokonuje kalkulacji współczynników portfelowych (PD, LGD, CCF) w cyklu miesięcznym, natomiast pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną dokonywany jest w okresach kwartalnych.

Dla metody indywidualnej stosowane są dwa scenariusze przepływów, tj. przepływy związane z odzyskami ze sprzedaży zabezpieczeń oraz przepływy związane ze spłatami klienta z innych źródeł niż zabezpieczenia (np. spłaty własne). Średnia ważona wartość bieżąca przepływu z tych scenariuszy stanowi wartość pomniejszającą odpis. Przepływy dyskontowane są efektywną stopą procentową.

Tabela 5. Całkowita kwota ekspozycji bez uwzględniania skutków ograniczenia ryzyka według klas ekspozycji z uwzględnieniem kwot ekspozycji wobec MSP przed i po zastosowaniu współczynnika korygującego MSP (w tys. zł)

Klasa ekspozycji	Całkowita kwota ekspozycji*	w tym ekspozycje wobec MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem przed zastosowaniem współczynnika wsparcia MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Kwota wymogu kapitałowego
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	7 861 299	0	552	552	44
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	300 587	0	59 989	59 989	4 799
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	94 968	0	46 837	46 837	3 747
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	1 891 294	0	382 925	382 925	30 634
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 861 741	2 091 214	3 197 823	3 140 134	251 211
Ekspozycje detaliczne	1 899 129	1 053 137	1 219 668	1 087 192	86 975
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	988 040	580 625	657 799	592 294	47 384
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 625 391	1 227 496	2 050 727	2 050 727	164 058
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	0	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0	0	0
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0	0	0	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	240 144	0	240 144	240 144	19 212
Ekspozycje kapitałowe	0	0	0	0	0
Inne pozycje	748 444	0	501 959	501 959	40 157
OGÓŁEM	19 511 037	4 952 472	8 358 423	8 102 753	648 220

* całkowita ekspozycja netto Grupy po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Tabela 6. Struktura geograficzna ekspozycji* w podziale na klasy ekspozycji na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Obszar geograficzny	Klasa ekspozycji										Razem
	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	Ekspozycje wobec instytucji	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	Ekspozycje detaliczne	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	Inne pozycje	
dolnośląski	0	18 554	7 376	6 570	485 911	296 664	65 335	153 405	0	6 927	1 040 742
kujawsko-pomorski	0	7 506	1	5	75 404	12 203	11 723	2 822	0	393	110 057
lubelski	0	22 162	1 763	404	150 867	266 601	80 078	87 744	0	9 145	618 764
lubuski	0	0	255	5	11 486	43 278	12 030	14 872	0	1 185	83 111
łódzki	0	21 702	223	10	14 146	77 966	36 920	38 715	0	2 814	192 496
małopolski	0	28 294	88	237	492 761	214 372	109 764	196 097	0	18 880	1 060 493
mazowiecki	7 861 299	90 631	73 869	1 866 077	1 342 814	206 607	156 960	694 552	240 144	639 524	13 172 477
opolski	0	5 710	1 506	3	103 659	136 241	15 984	1 594	0	2 081	266 778
podkarpacki	0	34 662	4 160	151	556 332	129 418	29 155	168 945	0	15 454	938 277
podlaski	0	20 728	443	7	47 642	162 244	68 667	20 276	0	27 284	347 291
pomorski	0	6 844	76	15	115 651	40 068	4 658	874	0	887	169 073
śląski	0	15 652	206	1 911	202 766	87 577	89 857	64 426	0	13 746	476 141
świętokrzyski	0	5 653	1 333	7	152 404	44 582	12 951	14 516	0	3 555	235 001
warmińsko-mazurski	0	22 489	3 669	15 892	94 951	149 241	289 433	100 879	0	5 940	682 494
wielkopolski	0	0	0	0	0	16 010	4 525	65 451	0	255	86 241
zachodnio-pomorski	0	0	0	0	14 947	16 057	0	223	0	374	31 601
OGÓŁEM	7 861 299	300 587	94 968	1 891 294	3 861 741	1 899 129	988 040	1 625 391	240 144	748 444	19 511 037

* całkowita ekspozycja netto Grupy po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Tabela 7. Struktura branżowa ekspozycji* w podziale na klasy ekspozycji na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Segment branżowy	Klasa ekspozycji										Razem
	Ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	Ekspozycje wobec instytucji	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	Ekspozycje detaliczne	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	Inne pozycje	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	281 041	74 145	0	0	196	0	573	0	0	355 955
Budownictwo	0	0	0	0	596 089	151 075	47 213	422 541	0	0	1 216 918
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	2 488	0	0	5 941	11 599	5 932	3 521	0	0	29 481
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7 861 299	0	0	1 891 294	289 405	5 213	532	79 378	240 144	1 785	10 369 050
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0	0	0	98 946	34 524	10 169	10 762	0	0	154 401
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0	0	0	58 913	11 807	27 416	1 592	0	0	99 728
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	2 506	37	0	0	4 849	39	9 889	0	0	17 320
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	3 115	8 363	0	386 046	60 723	44 793	316 899	0	0	819 939
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	0	0	0	466 654	73 773	58 568	188 609	0	0	787 604
Edukacja	0	83	982	0	0	3 581	10 407	16 956	0	0	32 009
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; produkujące wyroby i św. usługi na własne potrzeby	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	5
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	33 692	10 785	557	3 894	0	0	48 928
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	0	0	0	485 751	318 464	159 039	96 764	0	0	1 060 018
Informacja i komunikacja	0	0	0	0	1 474	6 028	698	9 299	0	1 355	18 854
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	2 282	780	0	133 443	33 655	11 703	18 321	0	0	200 184
Pozostała działalność usługowa	0	0	10 518	0	196 814	5 285	3 790	669	0	0	217 076
Przetwórstwo przemysłowe	0	0	138	0	699 692	204 078	72 042	376 820	0	1 760	1 354 530
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	5	0	127 808	399 830	192 257	47 009	0	1 042	767 951
Transport i gospodarka magazynowa	0	1 200	0	0	228 703	62 350	9 806	6 204	0	0	308 263
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	7 872	0	0	15 886	7 723	22 011	0	0	0	53 492
BEZ PKD	0	0	0	0	36 484	493 591	311 068	15 686	0	742 502	1 599 331
OGÓŁEM	7 861 299	300 587	94 968	1 891 294	3 861 741	1 899 129	988 040	1 625 391	240 144	748 444	19 511 037

* całkowita ekspozycja netto Grupy po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Tabela 8. Struktura ekspozycji* według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Przedziały czasowe	Klasa ekspozycji										Razem
	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	Ekspozycje wobec instytucji	Ekspozycje wobec przedsiębior.	Ekspozycje detaliczne	Ekspozycje zabezp. hipotekami na nieruchom,	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	Inne pozycje	
do 1 roku	4 013 219	13 905	7 742	1 581 535	1 222 051	485 106	81 701	282 057	240 144	748 444	8 675 904
powyżej 1 roku do 3 lat	149 637	41 812	10 855	173 422	544 785	216 551	93 104	144 246	0	0	1 374 412
powyżej 3 lat do 5 lat	2 460 841	67 268	13 339	117 678	183 323	167 060	78 842	206 461	0	0	3 294 812
powyżej 5 lat do 10 lat	1 237 602	123 473	53 347	6 421	754 218	422 344	264 417	331 417	0	0	3 193 239
powyżej 10 lat	0	54 129	9 685	12 238	1 157 364	608 068	469 976	661 210	0	0	2 972 670
OGÓLEM	7 861 299	300 587	94 968	1 891 294	3 861 741	1 899 129	988 040	1 625 391	240 144	748 444	19 511 037

* całkowita ekspozycja netto Grupy po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Tabela 9. Ekspozycje* z rozpoznaną utratą wartości w podziale na segmenty branżowe i rodzaje klientów na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Segment branżowy	Rodzaj klienta					Razem
	Ekspozycje wobec osób fizycznych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych	Ekspozycje wobec klientów korporacyjnych	Ekspozycje wobec rolników	Ekspozycje wobec instytucji rządowych i samorządowych	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	0	0	1 226	1 226
Budownictwo	0	18 690	557 736	0	0	576 426
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	977	1 797	0	0	2 774
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	5 958	96 109	0	0	102 067
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	2 353	11 182	0	0	13 535
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	1 109	2 427	0	0	3 536
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	745	10 039	0	0	10 784
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	2 259	268 587	0	0	270 846
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	35 089	158 717	0	0	193 806
Edukacja	0	77	16 973	0	0	17 050
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	20	0	20
Górnictwo i wydobywanie	0	20	3 523	0	0	3 543
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochod., włączając motocykle	0	35 654	111 766	91	0	147 511
Informacja i komunikacja	0	9 150	918	0	0	10 068
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	2	14 047	0	0	14 049
Pozostała działalność usługowa	0	1 137	944	0	0	2 081
Przetwórstwo przemysłowe	0	10 178	566 833	1 395	0	578 406
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	647	5 442	64 850	0	70 939
Transport i gospodarka magazynowa	0	2 349	6 069	0	599	9 017
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	5	0	0	5
BEZ PKD	66 283	0	0	0	0	66 283
OGÓŁEM	66 283	126 394	1 833 114	66 356	1 825	2 093 972

* ekspozycja brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom w Grupie

Tabela 10. Ekspozycje* przeterminowane w podziale na segmenty branżowe i rodzaje klientów na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Segment branżowy	Rodzaj klienta					Razem
	Ekspozycje wobec osób fizycznych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych	Ekspozycje wobec klientów korporacyjnych	Ekspozycje wobec rolników	Ekspozycje wobec instytucji rządowych i samorządowych	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	0	0	1 048	1 048
Budownictwo	0	6 657	401 944	0	0	408 601
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	962	1 791	0	0	2 753
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	3 163	76 292	0	0	79 455
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	1 561	10 432	0	0	11 993
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	346	1 138	0	0	1 484
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	502	9 366	0	0	9 868
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	1 530	242 601	0	0	244 131
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	30 648	157 456	0	0	188 104
Edukacja	0	16	16 823	0	0	16 839
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	5	0	5
Górnictwo i wydobywanie	0	0	4 599	0	0	4 599
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochod., włączając motocykle	0	24 397	87 668	13	0	112 078
Informacja i komunikacja	0	8 935	525	0	0	9 460
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	334	12 114	0	0	12 448
Pozostała działalność usługowa	0	174	1 794	0	0	1 968
Przetwórstwo przemysłowe	0	5 734	360 098	0	0	365 832
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	100	4 094	45 754	0	49 948
Transport i gospodarka magazynowa	0	514	5 565	0	599	6 678
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	355	0	0	355
BEZ PKD	74 095	13	0	3 406	0	77 514
OGÓLEM	74 095	85 586	1 394 655	49 178	1 647	1 605 161

* ekspozycja netto kredytów i pożyczek udzielonych klientom w Grupie

Tabela 11. Ekspozycje* z rozpoznaną utratą wartości według obszarów geograficznych i rodzajów klientów na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Obszar geograficzny	Rodzaj klienta					Razem
	Ekspozycje wobec osób fizycznych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych	Ekspozycje wobec klientów korporacyjnych	Ekspozycje wobec rolników	Ekspozycje wobec instytucji rządowych i samorządowych	
dolnośląski	7 173	3 528	164 173	5 854	599	181 327
kujawsko-pomorski	323	73	1 977	1	0	2 374
lubelski	1 796	6 663	66 256	3 821	0	78 536
lubuski	514	80	14 871	25	0	15 490
łódzki	1 004	485	32 135	681	0	34 305
małopolski	1 328	4 054	195 668	642	0	201 692
mazowiecki	47 489	84 695	765 206	36 114	1 226	934 730
opolski	36	271	1 891	1 185	0	3 383
podkarpacki	1 262	7 133	206 013	2 146	0	216 554
podlaski	181	502	16 405	5 050	0	22 138
pomorski	834	773	90	0	0	1 697
śląski	794	409	76 631	9 123	0	86 957
świętokrzyski	838	376	14 203	666	0	16 083
warmińsko-mazurski	2 398	17 054	84 841	1 048	0	105 341
wielkopolski	98	16	192 545	0	0	192 659
zachodnio-pomorski	215	282	209	0	0	706
OGÓLEM	66 283	126 394	1 833 114	66 356	1 825	2 093 972

* ekspozycja brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom w Grupie

Tabela 12. Ekspozycje* przeterminowane według obszarów geograficznych i rodzajów klientów na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Obszar geograficzny	Rodzaj klienta					Razem
	Ekspozycje wobec osób fizycznych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych	Ekspozycje wobec klientów korporacyjnych	Ekspozycje wobec rolników	Ekspozycje wobec instytucji rządowych i samorządowych	
dolnośląski	9 295	3 179	146 320	5 592	599	164 985
kujawsko-pomorski	17	28	1 937	0	0	1 982
lubelski	3 559	5 818	65 935	2 974	0	78 286
lubuski	822	50	15 319	0	0	16 191
łódzki	2 248	78	29 309	400	0	32 035
małopolski	3 332	1 678	197 577	449	0	203 036
mazowiecki	46 156	50 596	529 357	18 645	1 048	645 802
opolski	1 256	77	2 901	108	0	4 342
podkarpacki	2 458	6 419	170 928	2 312	0	182 117
podlaski	302	319	15 718	4 987	0	21 326
pomorski	184	641	131	3 406	0	4 362
śląski	895	427	55 579	8 688	0	65 589
świętokrzyski	305	310	13 323	667	0	14 605
warmińsko-mazurski	3 179	15 861	83 644	950	0	103 634
wielkopolski	20	7	66 561	0	0	66 588
zachodnio-pomorski	67	98	116	0	0	281
OGÓŁEM	74 095	85 586	1 394 655	49 178	1 647	1 605 161

* ekspozycja netto kredytów i pożyczek udzielonych klientom w Grupie

Tabela 13. Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego kredytów i pożyczek według obszarów geograficznych i rodzajów klientów na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Obszar geograficzny	Rodzaj klienta					Razem
	Ekspozycje wobec osób fizycznych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych	Ekspozycje wobec klientów korporacyjnych	Ekspozycje wobec rolników	Ekspozycje wobec instytucji rządowych i samorządowych	
dolnośląski	4 925	1 082	21 980	261	0	28 248
kujawsko-pomorski	311	44	39	1	0	395
lubelski	1 171	1 791	2 998	1 099	0	7 059
lubuski	383	36	236	24	0	679
łódzki	696	407	3 178	306	0	4 587
małopolski	901	2 495	3 380	193	0	6 969
mazowiecki	37 006	34 874	261 824	21 184	178	355 066
opolski	33	194	512	1 177	0	1 916
podkarpacki	928	1 660	47 039	25	0	49 652
podlaski	153	184	2 100	283	0	2 720
pomorski	669	131	86	0	0	886
śląski	604	368	26 779	447	0	28 198
świętokrzyski	766	77	2 083	1	0	2 927
warmińsko-mazurski	1 840	1 413	1 447	306	0	5 006
wielkopolski	93	15	127 822	0	0	127 930
zachodnio-pomorski	181	186	117	0	0	484
OGÓŁEM	50 660	44 957	501 620	25 307	178	622 722

Tabela 14. Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego kredytów i pożyczek w podziale na segmenty branżowe i rodzaje klientów na dzień 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Segment branżowy	Rodzaj klienta					Razem
	Ekspozycje wobec osób fizycznych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców indywidualnych	Ekspozycje wobec klientów korporacyjnych	Ekspozycje wobec rolników	Ekspozycje wobec instytucji rządowych i samorządowych	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	0	0	178	178
Budownictwo	0	12 416	171 359	0	0	183 775
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	176	6	0	0	182
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	2 880	19 459	0	0	22 339
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	845	1 946	0	0	2 791
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	776	1 289	0	0	2 065
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	284	672	0	0	956
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	1 179	25 984	0	0	27 163
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	4 792	6 249	0	0	11 041
Edukacja	0	60	2 597	0	0	2 657
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	15	0	15
Górnictwo i wydobywanie	0	20	509	0	0	529
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochod., włączając motocykle	0	13 236	44 198	78	0	57 512
Informacja i komunikacja	0	215	554	0	0	769
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	2	1 993	0	0	1 995
Pozostała działalność usługowa	0	1 094	355	0	0	1 449
Przetwórstwo przemysłowe	0	4 566	217 804	1 394	0	223 764
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	547	2 030	23 820	0	26 397
Transport i gospodarka magazynowa	0	1 869	4 611	0	0	6 480
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	5	0	0	5
BEZ PKD	50 660	0	0	0	0	50 660
OGÓLEM	50 660	44 957	501 620	25 307	178	622 722

Tabela 15. Uzgodnienie zmian korekt na ekspozycje spełniające przesłanki utraty wartości w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ekspozycje oceniane indywidualnie	Ekspozycje oceniane grupowo	Razem
Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2014 roku	283 454	140 351	423 805
Utworzenie odpisów	277 171	38 458	315 629
Rozwiązanie odpisów	-69 156	-25 064	-94 220
Spisanie w ciężar odpisów	-17 905	-4 500	-22 405
Pozostałe zmiany	13 068	-13 155	-87
Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2014 roku	486 632	136 090	622 722

2.1.5. Informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego

Grupa zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Grupa stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do: grupy klientów, produktów, branż, regionów, zabezpieczeń i walut.

Grupa identyfikuje koncentracje zaangażowań i dokonuje oceny poziomu ryzyka kredytowego związanego z tymi koncentracjami. Identyfikacja koncentracji zaangażowań polega na wskazaniu wyodrębnionych portfeli jednorodnych zaangażowań, uwzględniających określoną dla danego portfela cechę, stanowiącą ryzyko istotne w działalności kredytowej Grupy.

W Grupie funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych ryzyk koncentracji zaangażowań. Wyznaczenie wewnętrznych limitów ma na celu stworzenie bezpiecznej struktury portfela oraz wspieranie efektywnego zarządzania ryzykiem koncentracji. Obowiązujące zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka koncentracji, a w szczególności zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań, pozwalają na przestrzeganie w działalności Grupy norm ostrożnościowych.

Na podstawie prowadzonej identyfikacji i oceny poziomu koncentracji zaangażowań, formułowane są propozycje dotyczące działań jakie powinny być podjęte przez Grupę, w szczególności w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako znaczące. Celem tych działań jest zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela kredytowego i w efekcie tworzenie bezpiecznej struktury tego portfela.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Grupy.

Ryzyko koncentracji postrzegane jest jako najbardziej istotny pojedynczy czynnik ryzyka. Znajomość skali niebezpieczeństw związanych z koncentracją zaangażowań umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami Grupy.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- 1) ograniczanie skłonności do nadmiernej ekspozycji ryzyka wobec jednego klienta bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie;
- 2) zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych;
- 3) wskazanie poziomów minimalnych pułapów bezpieczeństwa;
- 4) umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego;
- 5) umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami.

Polityka stosowana przez Grupę zakłada kredytowanie branż, klientów i grup podmiotów reprezentujących różne gałęzie przemysłu. Poprzez dywersyfikację portfela kredytowego, zredukowane jest ryzyko wynikające z nadmiernej koncentracji kredytowej.

Dopuszczalny limit koncentracji zaangażowań względem pojedynczego klienta lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie wyniósł 152 898 tys. zł. Na dzień 31.12.2014 r. odnotowano przekroczenie limitu koncentracji dla grupy podmiotów powiązanych o kwotę 22 037 tys. zł.

Grupa stosuje zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego było zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Grupy.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego Grupy w odniesieniu do ryzyka koncentracji zaangażowań uwzględnia:

- 1) jakość zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań;
- 2) jakość systemu kontroli wewnętrznej;
- 3) możliwość podjęcia efektywnych działań obniżających poziom ryzyka koncentracji zaangażowań;
- 4) rezultaty wyników pomiaru ryzyka koncentracji.

2.1.6. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i rynkowego oraz polityka zabezpieczeń

Grupa stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego zarówno w ramach ochrony rzeczywistej jak i nierzeczywistej, zgodnie z wytycznymi rekomendowanymi przez zewnętrzne organy nadzorcze. W celu prezentacji w rachunku adekwatności kapitałowej technik ograniczania ryzyka kredytowego, Grupa stosuje metodę kompleksową uznawania zabezpieczeń.

Stosowane techniki redukcji ryzyka kredytowego spełniają zasadę, że ekspozycja kredytowa, w stosunku do której stosuje się ograniczenie ryzyka kredytowego, nie generuje kwoty ważonej ryzykiem wyższej niż identyczna ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone.

Nie wszystkie formy zabezpieczeń spełniają wymagania pozwalające na wykorzystanie ich do redukcji ryzyka w kalkulacji wymogu kapitałowego. W regulacjach wewnętrznych szczegółowo określono minimalne wymogi w zakresie procedury monitorowania wartości zabezpieczeń, ubezpieczenia oraz zasad ustanawiania zabezpieczeń.

W zakresie nierzeczywistej ochrony kredytowej, ekspozycjom objętym ochroną kredytową w formie gwarancji przypisano wagę ryzyka wynikającą z grupy ryzyka podmiotu udzielającego gwarancji. Głównym dostawcą nierzeczywistej ochrony kredytowej jest Bank Gospodarstwa Krajowego (program gwarancji „de minimis”). Ekspozycjom wobec małych i średnich przedsiębiorstw w ramach funkcjonującego programu gwarancji „de minimis”, w wysokości nie przekraczającej 60 % udzielonego kredytu, nadano preferencyjną wagę ryzyka, którą posiadał wystawca zabezpieczenia.

Zgodnie z art. 125 ust. 1 CRR wobec ekspozycji detalicznych w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych stosuje się wagę ryzyka 35 %.

Ekspozycjom, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, przypisywana jest waga ryzyka zgodnie z zasadami określonymi w art. 127 ust. 1 CRR. Zastosowane w kalkulacji wymogu z tytułu ryzyka kredytowego według metody standardowej wagi ryzyka, oparte są na zasadach przedstawionych w rozdziale 2, tytuł II, część III CRR. Wagę ryzyka przypisuje się zgodnie z kategorią, do której została sklasyfikowana dana ekspozycja.

Tabela 16. Całkowita wartość ekspozycji netto przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego dla każdej klasy ekspozycji na 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji netto* przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka kredytowego	Wartość ekspozycji po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego (z uwzględnieniem zabezpieczeń i wag ryzyka)
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	7 861 299	552
Ekspozycje wobec jednostek samorządów regionalnych lub władz lokalnych	300 587	59 989
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	94 968	46 837
Ekspozycje wobec instytucji	1 891 294	382 925
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 861 741	3 140 134
Ekspozycje detaliczne	1 899 129	1 087 192
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	988 040	592 294
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 625 391	2 050 727
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	240 144	240 144
Inne pozycje	748 444	501 959
OGÓŁEM	19 511 037	8 102 753

* całkowita ekspozycja netto Grupy po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Tabela 17. Zestawienie ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta zabezpieczone gwarancjami (w tys. zł)

Klasa ekspozycji	Całkowita wartość ekspozycji*	Ekspozycje zabezpieczone gwarancjami
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	7 861 299	0
Ekspozycje wobec jednostek samorządów regionalnych lub władz lokalnych	300 587	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	94 968	425
Ekspozycje wobec instytucji	1 891 294	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 861 741	2 330
Ekspozycje detaliczne	1 899 129	23 508
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	988 040	0
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 625 391	4 693
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	240 144	0
Inne pozycje	748 444	0
OGÓŁEM	19 511 037	30 956

* całkowita ekspozycja netto Grupy po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

W przypadku stosowanych przez Bank technik redukcji ryzyka, dotyczących:

- 1) kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodności kredytowej - Bank nie posiada w portfelu kredytowym instrumentów pochodnych;
- 2) koncentracji ryzyka rynkowego w zakresie zastosowania instrumentów ograniczania ryzyka - biorąc pod uwagę prowadzoną politykę zabezpieczeń Grupa nie stwierdza koncentracji ryzyka rynkowego w zakresie zastosowanych instrumentów redukcji ryzyka kredytowego.

2.1.7. Informacje dotyczące ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne

Na datę 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiadała pozycji sekurytyzacyjnych.

2.1.8. Informacje dotyczące korzystania przez Grupę z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Dla potrzeb wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej, w procesie przypisywania wag ryzyka, Grupa stosuje oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez agencje:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Tabela 18. Kategorie ekspozycji, do których Grupa stosowała poszczególne ECAI

Klasa ekspozycji	Kwota aktywów ważonych ryzykiem podlegająca ocenie kredytowej (w tys. zł)
Ekspozycja wobec rządów centralnych i banków centralnych	552
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	59 989
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	46 837
Ekspozycje wobec instytucji	366 216
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 776

2.2. Ryzyko kredytowe kontrahenta

Metody stosowane do przypisywania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Ryzyko kontrahenta definiuje się jako ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, przed ostatecznym terminem rozliczenia transakcji. Biorąc pod uwagę profil działalności poszczególnych spółek Grupy, ryzyko to dotyczyło wyłącznie Banku i było związane z pozagełdowymi transakcjami pochodnymi.

W ramach ryzyka kontrahenta Bank rozróżnia:

- 1) ryzyko przedrozliczeniowe, tj. ryzyko straty z tytułu upadłości kontrahenta w trakcie trwania transakcji;
- 2) ryzyko rozliczeniowe, tj. ryzyko powstające w momencie wymiany strumieni pieniężnych, trwające od chwili dokonania płatności na rzecz partnera do chwili otrzymania świadczenia wzajemnego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym kontrahenta prowadzone jest w ramach systemu limitów zaangażowania Banku wobec banków krajowych i zagranicznych, obejmującego m.in. dopuszczalne poziomy zaangażowania Banku z tytułu transakcji wymiany walutowej (FX spot, FX swap, FX forward), transakcji FRA czy transakcji swapów odsetkowych IRS, CIRS i OIS.

Wykorzystanie powyższych limitów monitorowane jest w trybie dziennym i zgodnie z procedurami wewnętrznymi szczegółowo raportowane Zarządowi Banku, Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami w Banku oraz wybranym Dyrektorom Departamentów Banku, w odniesieniu do zaangażowań wobec poszczególnych banków przekraczających 80 % przyznanego limitu. W cyklach miesięcznych informacja o wykorzystaniu obowiązujących limitów całkowitych dla banków przekazywana jest Zarządowi Banku i Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami, a w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej Banku.

Metodologia wyznaczania limitów dla banków krajowych opiera się o ocenę sytuacji finansowej, natomiast w przypadku banków zagranicznych – o ratingi zewnętrzne przyznane danej instytucji przez uznane agencje ratingowe.

Biorąc pod uwagę strukturę bilansu, Bank uznaje, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta, wyliczony metodą standardową jako 8 % sumy ważonych ryzykiem kwot ekspozycji w portfelu handlowym jest wystarczający i nie ma potrzeby wyliczania dodatkowego kapitału wewnętrznego.

Strategia ustanawiania zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych

Najczęściej wykorzystywanym zabezpieczeniem ryzyka kredytowego kontrahenta, z którym zawierane są transakcje pochodne, jest zabezpieczenie finansowe w postaci kaucji (depozyt zabezpieczający). W przypadku klientów niebankowych wysokość zabezpieczenia jest uzależniona od różnicy pomiędzy aktualną wyceną transakcji, a ustalonym limitem. W przypadku kontrahentów bankowych aktualna wycena jest odnoszona do minimalnych kwot transferu oraz kwot progowych (jeżeli takie są zdefiniowane w umowie zabezpieczającej). Transakcje na instrumentach pochodnych zazwyczaj zawierane są na podstawie umów ramowych, które w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia po stronie kontrahenta pozwalają na przedterminowe rozwiązanie tych transakcji przez drugą stronę i rozliczenie ich w kwocie netto, stanowiącej sumę wartości dodatnich i ujemnych transakcji objętych daną umową ramową.

Ustalanie rezerw kredytowych dla ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta jest realizowane zgodnie z procedurami wewnętrznymi ustalania rezerw dla ekspozycji kredytowych.

Zasady dotyczące ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji

Ze względu na stosowaną metodę standardową, przy wyliczaniu regulacyjnego wymogu kapitałowego Grupa nie uwzględnia ryzyka niekorzystnej korelacji.

Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić Bank przy obniżeniu oceny jego wiarygodności kredytowej

Zgodnie z zawartymi przez Bank umowami, wartość składanych zabezpieczeń kredytowych związanych z realizacją transakcji pozagiełdowymi instrumentami pochodnymi nie jest uzależniona od oceny wiarygodności kredytowej Banku.

Dodatnia godziwa wartość brutto umów, korzyści wynikające z kompensowania, skompensowana bieżąca ekspozycja kredytowa, ustanowione zabezpieczenie oraz wartość netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych

Nie stosuje się saldowania ekspozycji jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego.

Wartość godziwa brutto transakcji na instrumentach pochodnych według stanu na 31.12.2014 r. wyniosła 6 292 tys. zł.

Metoda wyznaczania wartości ekspozycji

Dla potrzeb określenia wartości ekspozycji dla umów wymienionych w załączniku nr II do Rozporządzenia CRR, stosuje się metodę wyceny według wartości rynkowej. Zgodnie z tą metodą ekwiwalent bilansowy transakcji pozabilansowej oblicza się jako sumę kosztu zastąpienia i przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej.

Wartość referencyjna kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia

Grupa nie posiada w portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

2.3. Ryzyko finansowe

Zarządzanie ryzykiem finansowym realizowane jest w ramach obowiązujących procedur, obejmujących strategię, polityki i instrukcje, a określających w szczególności strukturę organizacyjną, cele i wynikające z nich wytyczne dla zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zasady limitowania, monitorowania i kontroli ekspozycji na ryzyko.

Bank sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie, w tym również ryzykiem finansowym związanym z działalnością podmiotów zależnych, wykonując uprawnienia właścicielskie, wynikające z udziału Banku w kapitale zakładowym tych spółek.

Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego i jest realizowane z wykorzystaniem szerokiego zakresu metod i narzędzi, przy zachowaniu zasady ściśle określonego podziału obowiązków pomiędzy obszary powstawania ryzyka, zarządzania ryzykiem i jego kontroli.

Najważniejszą rolę w procesie zarządzania ryzykiem finansowym pełnią:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, sprawująca nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku oraz oceniająca adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem;
- 2) Zarząd Banku, odpowiadający za zorganizowanie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, w tym wdrożenie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą strategii i polityk zarządzania ryzykiem oraz procedur i limitów ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko.

W proces zarządzania ryzykiem finansowym szczególnie istotnie zaangażowani są ponadto:

- 1) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, opiniujący projekty strategii i polityk dotyczących zarządzania ryzykiem, projekty procedur pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka oraz propozycje wysokości limitów ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko. W 2014 roku odbyło się 36 posiedzeń Komitetu;
- 2) Departament Ryzyka Finansowego i Operacyjnego, odpowiadający za opracowywanie strategii i polityk zarządzania ryzykiem, projektowanie i wdrażanie metod pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, bieżące monitorowanie ekspozycji na ryzyko na tle obowiązujących limitów, sporządzanie informacji o poziomie narażenia Banku na ryzyko;
- 3) Departament Skarbu, odpowiedzialny za operacyjne zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za monitorowanie i zarządzanie płynnością złotową i walutową Banku, utrzymanie portfela aktywów płynnych na poziomie zabezpieczającym płynność finansową Banku oraz dotrzymywanie płynnościowych norm nadzorczych, zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej i bankowej oraz zarządzanie pozycją walutową w ramach obowiązujących wartości granicznych.

W spółkach zależnych Grupy istnieją wyodrębnione komórki/stanowiska do spraw ryzyka, odpowiedzialne za rozwój metod monitorowania ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka finansowego oraz tworzenie i weryfikowanie procedur zarządzania ryzykiem.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, w okresach kwartalnych, na podstawie informacji ilościowych i jakościowych, dokonywana jest w Banku ocena istotności poszczególnych rodzajów ryzyka, której wynikiem jest uznanie danego ryzyka za istotne lub nieistotne. Podobnej cyklicznej ocenie podlega ryzyko w działalności spółek Grupy.

2.3.1. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności Bank definiuje jako niebezpieczeństwo utraty zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji zagrożenie poniesienia dodatkowych kosztów związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach. Zarządzanie płynnością ma na celu dostosowanie utrzymywanego poziomu aktywów płynnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności oraz zapewnienie posiadania i/lub łatwego dostępu do środków finansowych w wysokości zapewniającej pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów, w tym zrzeszonych banków spółdzielczych. W realizacji tego celu za szczególnie istotne uznaje się zwiększanie stabilności źródeł finansowania oraz utrzymywanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, zarówno nadzorczych, jak i wewnętrznych.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności finansowej podmioty Grupy zobligowane są do zabezpieczenia poziomu płynności adekwatnego do potrzeb, co jest realizowane poprzez utrzymywanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych, w podziale na płynność w złotych oraz w głównych walutach obcych.

W zarządzaniu płynnością istotne jest ponadto zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Realizacji powyższego celu służy dążenie do utrzymania wysokiej stabilności źródeł finansowania (w tym nadwyżek środków zdeponowanych przez banki spółdzielcze) oraz zapewnienie możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

Bank posiada opracowane procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia zagrożenia płynności, obejmujące m.in.: monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności, kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi oraz scenariuszowe analizy zdolności do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym.

Monitorowanie i pomiar płynności finansowej prowadzone są przez Bank i spółki Grupy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i specyfiką działalności. W Banku monitoring płynności obejmuje:

- 1) codzienne analizy wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w NBP, pozwalające na efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie);
- 2) wyliczanie nadzorczych miar płynności;
- 3) dzienne kalkulacje poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 4) analizy luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności / wymagalności;
- 5) wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 1 roku i powyżej 10 lat;
- 6) badanie osadu we wkładach deponowanych przez zrzeszone banki spółdzielcze i klientów niebankowych;
- 7) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 8) analizy stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów;
- 9) kontrolę wykorzystania limitów zaangażowania dla banków komercyjnych (krajowych i zagranicznych) oraz limitów zaangażowania w poszczególnych krajach.

Spółki zależne badają poziom płynności finansowej m.in. w oparciu o:

- 1) wskaźnik bieżącej płynności, mierzony relacją majątku obrotowego do zobowiązań bieżących;
- 2) wskaźnik szybkiej płynności, określony jako relacja majątku obrotowego pomniejszonego o zapasy do zobowiązań bieżących;
- 3) analizę urealnionych przepływów gotówkowych, uwzględniającą terminy pozostałych do realizacji płatności i możliwości upłynnienia aktywów.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania płynnością zapewnia codzienny monitoring ekspozycji na ryzyko płynności. Dzielne raporty, obrazujące bieżącą sytuację płynnościową Banku, przekazywane są członkom Zarządu i zainteresowanym, merytorycznym komórkom Banku. Nie rzadziej niż raz w miesiącu,

informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem obrad Zarządu Banku oraz Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, a co kwartał prezentowane są Radzie Nadzorczej Banku.

2.3.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty na bilansowych i pozabilansowych instrumentach finansowych, w wyniku zmiany cen rynkowych, w szczególności stawek procentowych, kursów wymiany walut i cen instrumentów rynku kapitałowego. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian cen rynkowych na sytuację finansową Grupy, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

Najważniejszym rodzajem ryzyka rynkowego w działalności Grupy jest **ryzyko stopy procentowej**. Ryzykiem stopy procentowej określane jest ryzyko poniesienia straty na bilansowych i pozabilansowych pozycjach Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku ze zmianą stóp procentowych na rynku. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego, w tym wyniku odsetkowego oraz zaktualizowanej bilansowej wartości kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w akceptowanych granicach.

Ze względu na specyfikę działalności spółek zależnych, podstawowe znaczenie w zarządzaniu ekspozycją na ryzyko stopy procentowej Grupy ma zarządzanie tym ryzykiem w Banku, realizowane dla 4 wyodrębnionych jego kategorii, tj.:

- 1) ryzyka terminów przeszacowania – odnoszącego się głównie do portfela bankowego i wyrażającego się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek;
- 2) ryzyka bazowego – związanego z niedoskonałym powiązaniem (korelacją) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych stóp NBP) instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku, gdy instrumenty te mają jednakowe okresy przeszacowania;
- 3) ryzyka opcji klienta – wynikającego z wpisania w produkty bankowe prawa pozwalającego kredytobiorcy spłacić część lub całość należności przed terminem umownym, a deponentowi dającego możliwość wycofania środków w dowolnym momencie; opcje są zwykle realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza, tj. klienta, natomiast nie jest opłacalne dla sprzedawcy opcji, czyli Banku; instrumenty zawierające opcje klienta są najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym;
- 4) ryzyka krzywej dochodowości – polegającego na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku, ale odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w ramach obowiązujących strategii zarządzania ryzykiem bankowym oraz polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, określających w szczególności dopuszczalny poziom narażenia na ryzyko stopy procentowej. Bank posiada ponadto, przyjęte uchwałami Zarządu Banku, wewnętrzne procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów, obejmujące m.in. zasady informowania organów

Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko do akceptowalnych poziomów.

Pomiar ekspozycji na ryzyko stopy procentowej dokonywany jest z wykorzystaniem:

- 1) metody wartości zagrożonej (VaR) – dla portfela instrumentów stopy procentowej zarządzanych przez Departament Skarbu, pozwalającej oszacować potencjalną stratę na utrzymywanych pozycjach, w powiązaniu z historycznie obserwowanymi zmianami stóp procentowych;
- 2) stress testów dla portfela instrumentów stopy procentowej – szacunków potencjalnych strat na portfelu instrumentów stopy procentowej, dokonywanych w oparciu o model VaR, przy założeniu maksymalnych historycznych (w okresie co najmniej 2 lat) zmian rynkowych stóp procentowych dla wybranych instrumentów;
- 3) analiz luki niedopasowania terminów przeszacowania;
- 4) symulacji możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku;
- 5) analiz luki ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta;
- 6) analiz wpływu zmiany stóp procentowanych na wartość ekonomiczną kapitału Banku;
- 7) analiz wrażliwości wartości portfela handlowego i subinwestycyjnego dłużnych papierów wartościowych na zmiany warunków rynkowych w ramach pomiaru BPV (wartość punktu bazowego – Basis Point Value – jest miarą informującą, o ile zmieni się cena instrumentu finansowego przy wzroście jego rynkowej rentowności do wykupu o 1 punkt bazowy).

Pomiar ryzyka stopy procentowej metodą duration i metodą VaR prowadzony jest w trybie dziennym, natomiast pozostałe analizy dokonywane są w cyklach miesięcznych. Raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, zawierające informacje o wykorzystaniu limitów dla tego ryzyka, opracowywane są w Banku w trybie dziennym, miesięcznym i kwartalnym, przy czym analizy kwartalne obejmują także ryzyko generowane przez inne podmioty Grupy. Odbiorcami analiz i sprawozdań są przede wszystkim Rada Nadzorcza i Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym i funduszach własnych Banku za najistotniejsze w działalności Banku należy uznać ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe. Oszacowana na 31.12.2014 r. dla ryzyka bazowego potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Banku w horyzoncie najbliższego roku wyniosła 9 967 tys. zł i stanowiła 3,7 % rocznego wyniku z tytułu odsetek oraz 1,5 % funduszy własnych, natomiast dla ryzyka terminów przeszacowania potencjalny spadek wyniku odsetkowego skalkulowano na 1 960 tys. zł, tj. na kwotę stanowiącą 0,7 % wyniku odsetkowego za 2014 r. i 0,3 % funduszy własnych na koniec 2014 r. Analiza wpływu zmiany stóp procentowanych o 2 pp. na wartość ekonomiczną kapitału Banku wykazała, że w scenariuszu negatywnym, tj. przy równoległym przesunięciu krzywej dochodowości o 200 pb w górę, wartość ekonomiczna kapitału obniżyłaby się na koniec 2014 r. o 4 900 tys. zł, tj. o 0,9 %.

Analizy ryzyka stopy procentowej przeprowadzane w 2014 roku wskazywały, że poziom ekspozycji Banku na wszystkie rodzaje tego ryzyka był umiarkowany. Limity dla ryzyka stopy procentowej, zdefiniowane w strategii, polityce i instrukcjach zarządzania tym ryzykiem, były przestrzegane.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej określone jest jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian cen rynkowych (w tym stawek procentowych, kursów walutowych i cen rynku kapitałowego) dla instrumentów finansowych zakwalifikowanych do księgi handlowej (w tym także instrumentów wynikających z dekompozycji pozabilansowych transakcji terminowych) na sytuację finansową Grupy. W celu utrzymania tego ryzyka pod kontrolą, Grupa stosuje limity zaangażowania, limity VaR i limity straty.

Ryzyko walutowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych i wynika z utrzymywania otwartych pozycji w walutach obcych, powstających w związku z prowadzeniem działalności obejmującej m.in. zaciąganie zobowiązań walutowych i inwestowanie w walutowe instrumenty finansowe, na rzecz klientów oraz na rachunek własny. Ryzyko walutowe występuje przede wszystkim w działalności Banku, natomiast w spółkach zależnych ekspozycja na to ryzyko kształtuje się na bardzo niskim poziomie.

Do określenia poziomu narażenia Banku na ryzyko walutowe stosuje się metodę wartości zagrożonej (VaR), pozwalającą oszacować potencjalną stratę na utrzymywanych pozycjach, w powiązaniu z historycznie obserwowanymi zmianami notowań walut. Uzupełnieniem dziennych analiz opartych o metodę VaR są testy warunków skrajnych (stress testing), pokazujące wielkość możliwej straty w sytuacjach niekorzystnych (kryzysowych) zmian kursów.

W działalności Grupy zidentyfikowano także ryzyko instrumentów kapitałowych, definiowane jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian cen instrumentów kapitałowych na sytuację finansową Grupy. Ryzyko to wynika z prowadzenia działalności inwestycyjnej, polegającej na utrzymywaniu pozycji, dla których spodziewany jest wzrost ich wyceny rynkowej lub otrzymanie dodatkowych przychodów z tytułu dywidendy.

Obowiązujący w Banku system limitów obejmuje wszystkie istotne obszary występowania ryzyka finansowego. Odnotowywane w 2014 r. przypadki przekroczenia / niedotrzymania limitów miały charakter incydentalny i nie stanowiły zagrożenia dla bezpieczeństwa funkcjonowania Banku.

Informacja dotycząca ekspozycji na ryzyko finansowe spółek Grupy jest elementem oceny ekspozycji na ryzyko, przekazywanej przez podmioty zależne do Banku w okresach kwartalnych. W oparciu o informacje otrzymane od spółek Bank dokonuje oceny wpływu działalności podmiotów zależnych na ryzyko płynności i ryzyko rynkowe Banku jako podmiotu dominującego i całej Grupy. W związku z faktem, że ryzyko płynności i ryzyko rynkowe w spółkach zależnych z punktu widzenia całej Grupy oceniane są jako nieistotne, proces zarządzania ryzykiem finansowym Grupy jest skoncentrowany przede wszystkim w Banku.

2.4. Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. wdrożono kierując się wymogami wynikającymi z przepisów prawa, rekomendacji i uchwał Komisji Nadzoru Finansowego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest na podstawie strategii, polityk i procedur wewnętrznych, które zapewniają spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących zarządzania tym rodzajem ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zintegrowany z procesem zarządzania Bankiem.

W skład struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie wchodzi:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Komórki/stanowiska dedykowane do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Do najważniejszych zadań w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej należą – w przypadku:

- 1) Rady Nadzorczej – sprawowanie nadzoru nad systemem zarządzania ryzykiem oraz zatwierdzanie dokumentów strategicznych w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 2) Zarządu – nadzorowanie opracowania, wprowadzenia i aktualizacji procedur w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie właściwego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadzenie struktury organizacyjnej w obszarze zarządzania tym rodzajem ryzyka;
- 3) komórek/stanowisk dedykowanych do zarządzania ryzykiem – bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym, poprzez ewidencję zdarzeń operacyjnych, monitorowanie i raportowanie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej na temat poziomu ryzyka operacyjnego, podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń;
- 4) pozostałych pracowników Grupy Kapitałowej – identyfikowanie zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego i bieżące informowanie o wystąpieniu tych zdarzeń, mitygacja ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, który w 2014 r. odbył 21 posiedzeń.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukovanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante (zdarzenia potencjalne), poprzez samoocenę ryzyka operacyjnego oraz analizę scenariuszy, a także ex post (zdarzenia rzeczywiste) poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych w dedykowanym systemie.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI), przy czym definicje KRI są opracowywane w oparciu o obserwacje zmian profilu ryzyka operacyjnego.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego w Banku obejmuje informację kwartalną dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej na temat oceny narażenia na ryzyko operacyjne. Przed skierowaniem na Zarząd materiały są opiniowane przez Komitet Ryzyka Operacyjnego.

Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka:

- 1) modyfikowanie procesów w aspekcie redukovania ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;

- 2) zabezpieczenia fizyczne;
- 3) zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach należących do Grupy Kapitałowej Banku jest wspierany przez system informatyczny.

Informacje o sumach rzeczywistych strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego

W 2014 r. Bank odnotował rzeczywiste straty brutto z tytułu zdarzeń operacyjnych na poziomie 1 842,8 tys. zł. Strategiczny limit tolerancji na ryzyko operacyjne nie został przekroczony.

Tabela 19. Rozkład strat rzeczywistych według rodzajów i kategorii zdarzenia

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota pierwotna rzeczywista brutto (w tys. zł)
Oszustwo wewnętrzne	Działania nieuprawnione	109,4
	Kradzież i oszustwo	377,3
Oszustwo zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	473,7
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	4,5
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	243,9
	Zarządzanie rachunkami klientów	1,4
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	1,1
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	631,6
Suma strat		1 842,8

Największe istotne straty z tytułu zdarzeń z ryzyka operacyjnego odnotowano w następujących rodzajach zdarzeń:

- 1) zasadach dotyczących zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy;
- 2) oszustwach wewnętrznych i zewnętrznych.

Zdarzenia operacyjne występowały głównie w następujących liniach biznesowych: *Płatności i rozliczenia* oraz *Bankowość detaliczna*.

W celu ograniczenia negatywnych skutków zdarzeń, Bank podjął i kontynuuje następujące działania:

- 1) wprowadzenie zmian i zabezpieczeń w systemach informatycznych;
- 2) wprowadzenie odpowiednich zapisów w wewnętrznych procedurach Banku;
- 3) transfer ryzyka na rynek ubezpieczeniowy;
- 4) doskonalenie mechanizmów zabezpieczeń infrastruktury informatycznej i obiektów Banku;

- 5) szkolenia pracowników m.in. w zakresie procedur ochrony tajemnicy bankowej, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- 6) kontrola działalności operacyjnej.

2.5. Pozostałe rodzaje ryzyka ocenione jako istotne

Dodatkowo, według stanu na 31.12.2014 r. w ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Grupy, za istotne uznano następujące rodzaje ryzyka: kapitałowe, braku zgodności, modeli, strategiczne oraz transferowe i kraju.

Ocena istotności powyższych ryzyk odbywa się zgodnie z zapisami „Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Banku BPS S.A.”.

Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe to ryzyko wynikające z niedostosowania wielkości funduszy własnych do skali i złożoności działalności prowadzonej przez Bank oraz ewentualnej trudności Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału, w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w czasie niesprzyjających warunków rynkowych. Podstawą analizy istotności ryzyka kapitałowego jest łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier I. Bank dokonuje analizy kształtowania się współczynników kapitałowych względem ustalonych limitów. Przyjęto, że ryzyko kapitałowe jest istotne, jeżeli przynajmniej raz w kwartale, wartość łącznego współczynnika kapitałowego obliczonego na dzień bilansowy będzie niższa niż 9,00 % (limit I) lub wartość obliczonego na dzień bilansowy współczynnika kapitału Tier I będzie niższa niż 6,00 % (limit II).

W przypadku sklasyfikowania ryzyka kapitałowego jako istotne, Bank wylicza kapitał wewnętrzny.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności, wskutek niezastosowania się Banku, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych. Jest ryzykiem nieodłącznie związanym z prowadzeniem podstawowej działalności Banku. Na poziom istotności ryzyka braku zgodności mają wpływ zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne, w szczególności zaostrenie wymogów regulacyjnych dla sektora bankowego. Mając powyższe na uwadze Bank uznaje ryzyko braku zgodności za istotne, lecz mające umiarkowany wpływ na sytuację finansową. Bank dokonuje oceny poziomu istotności ryzyka braku zgodności i w przypadku sklasyfikowania tego ryzyka jako istotne podstawowe, alokuje na nie kapitał wewnętrzny.

Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest to ryzyko wynikające z niedoskonałości lub nieprawidłowości występujących w stosowanych przez Bank modelach wykorzystywanych do pomiaru ryzyka, jak również niewłaściwego stosowania modeli.

Niewłaściwe skonstruowanie, bądź używanie modelu czy narzędzia analizy finansowej, może skutkować pogorszeniem skuteczności zarządzania ryzykiem i mieć znaczący wpływ np. na wyliczenie kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia ryzyka lub właściwe oszacowanie wartości godziwej instrumentów finansowych. Funkcjonujące w Banku modele posiadają pisemne procedury, których wprowadzenie poprzedzone jest wieloetapową ścieżką legislacyjną. Rozwiązania, na których oparte są używane modele, są rozwiązaniami standardowymi, powszechnie akceptowanymi i sprawdzonymi w branży finansowej. Wprowadzenie bardziej istotnych rozwiązań modelowych poprzedzone jest konsultacjami z niezależnymi, zewnętrznymi firmami doradczymi. Mając powyższe na uwadze Bank uznaje ryzyko modeli za istotne, lecz mające umiarkowany wpływ na sytuację finansową. Bank dokonuje oceny poziomu istotności ryzyka modeli i w przypadku sklasyfikowania tego ryzyka jako istotne podstawowe, alokuje na nie kapitał wewnętrzny.

Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne - ryzyko związane z podjęciem błędnych decyzji biznesowych, wadliwą ich realizacją lub brakiem reakcji na zmiany w otoczeniu biznesowym, które mogą zagrozić realizacji celów i kierunków strategicznych Banku, w tym zwiększyć stopień skomplikowania działalności zagrażający prawidłowemu wypełnianiu funkcji zreszeniovej. Na specyficzny charakter działalności Banku wpływ mają głównie następujące czynniki: pełnienie dla banków spółdzielczych prostej funkcji pośrednika na rynku międzybankowym, duży udział tradycyjnej działalności bankowej, posiadanie znacznej bazy depozytowej z tytułu pełnienia funkcji zreszeniovej, nieznaczne angażowanie się w instrumenty finansowe o podwyższonym ryzyku. Duże znaczenie tych czynników powoduje relatywnie niewielki stopień skomplikowania działalności Banku. Jednocześnie jednak sam rozmiar działalności, prowadzonej przez Bank powoduje, że ryzyko to należy uznać co najmniej za istotne, lecz mające umiarkowany wpływ na sytuację finansową Banku. Bank dokonuje oceny poziomu istotności ryzyka strategicznego i w przypadku sklasyfikowania tego ryzyka jako istotne podstawowe, alokuje na nie kapitał wewnętrzny.

Ryzyko transferowe

Ryzyko transferowe jest to ryzyko wynikające z braku możliwości uregulowania zobowiązań przez dłużników Banku na skutek działań rządowych.

Ryzyko kraju

Ryzyko kraju to ryzyko, że dany kraj nie będzie w stanie honorować swoich zobowiązań.

Bank ocenia łącznie istotność ryzyka transferowego i ryzyka kraju, a w przypadku sklasyfikowania tego ryzyka jako istotne, alokuje na nie kapitał wewnętrzny.

3. Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym

Według stanu na 31 grudnia 2014 roku Grupa Kapitałowa wykazywała w portfelu bankowym ekspozycje na papierach kapitałowych nie uwzględnionych w portfelu handlowym na łączną kwotę 366 484 tys. zł. Ekspozycje zostały w całości zakwalifikowane do portfela bankowego jako dostępne do sprzedaży.

Tabela 20. Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2104	
	Dostępne do sprzedaży	Utrzymywane do terminu zapadalności
Notowane kapitałowe papiery wartościowe, z tego:	40 163	0
- emitowane przez podmioty sektora finansowego	1 644	0
- emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	38 519	0
Nienotowane kapitałowe papiery wartościowe, z tego:	326 321	0
- emitowane przez inne banki	13 522	0
- emitowane przez pozostałe podmioty sektora finansowego	240 144	0
- emitowane przez podmioty sektora niefinansowego	72 655	0
Razem	366 484	0

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży Grupa Kapitałowa wycenia w wartości godziwej.

Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką na warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie zaspokojone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, lecz niepowiązanymi stronami transakcji.

Wartość godziwa instrumentów finansowych notowanych na aktywnym rynku finansowym jest ustalana poprzez odniesienie do bieżącej ceny kupna.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek jest ustalana przy zastosowaniu różnych technik wyceny. Techniki te mogą odnosić się do ostatnich transakcji zawieranych na warunkach rynkowych, bieżących cen rynkowych innych podobnych instrumentów, analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych lub innych modeli wyceny.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do wyceny według zamortyzowanego kosztu, Grupa Kapitałowa odnosi na skonsolidowany kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży składnika aktywów bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego składnika aktywów, zaklasyfikowanego do portfela

dostępnego do sprzedaży, wcześniej ujęte zwiększenia wartości z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę Grupa odnosi do skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

Jeżeli nie można ustalić wartości godziwej instrumentów kapitałowych, wówczas aktywa te Grupa ujmuje według kosztu nabycia z uwzględnieniem utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości Grupa rozpoznaje w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu dywidend” w momencie ustanowienia prawa do otrzymania płatności. Przychody z tytułu dywidend Grupy na koniec 2014 roku wyniosły 1,7 mln zł.

Z tytułu sprzedaży i likwidacji ekspozycji kapitałowych Grupa Kapitałowa odnotowała stratę w wysokości 3,1 mln zł.

4. Fundusze własne

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. W kalkulacji kapitału podstawowego Tier I, zgodnie z art. 469 ust. 1 lit. a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 uwzględniono wartości procentowe mające zastosowanie przy dokonywaniu odliczeń od pozycji kapitału podstawowego Tier I określone w art. 478 ust. 1.

W roku 2014 Bank nie dokonał konsolidacji ostrożnościowej zgodnie z art.18 Rozporządzenia PE i Rady UE nr 575/2013 i nie przekazywał do NBP ostrożnościowej sprawozdawczość ITS na zasadzie skonsolidowanej. Prezentowane dane są zgodne z zakresem konsolidacji zastosowanym w ramach opublikowanego „Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku”.

Fundusze własne Grupy Kapitałowej stanowią sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II. W skład kapitału Tier I wchodzi kapitał podstawowy Tier I. Grupa Kapitałowa nie posiada kapitału dodatkowego Tier I.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) instrumenty kapitałowe;
- 2) agio emisyjne związane z instrumentami kapitałowymi;
- 3) zyski zatrzymane;
- 4) skumulowane inne całkowite dochody;
- 5) kapitał rezerwowy;
- 6) fundusze ogólnego ryzyka bankowego.

Kapitał podstawowy Tier I pomniejszony jest o:

- 1) wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej;
- 2) inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I.

W skład kapitału Tier II wchodzi:

- 1) zobowiązania podporządkowane.

Niezrealizowane zyski i straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w funduszach własnych, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz w wytycznych przekazanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, tj. niezrealizowane straty są uwzględniane w kapitale Tier I w pełnej wysokości, natomiast niezrealizowane zyski są w całości usuwane z kapitału Tier I (korekty regulacyjne).

Tabela 21. Struktura funduszy własnych Grupy według stanu na 31.12.2014 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2014	Struktura
Kapitał Tier I	375 635	61,4%
Kapitał podstawowy Tier I	375 635	61,4%
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	458 850	75,0%
Zyski zatrzymane	-127 662	-20,9%
Inne całkowite dochody	1 811	0,3%
Kapitał rezerwowy	193 043	31,6%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	24 500	4,0%
Wartości niematerialne	-73 415	-12,0%
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-101 492	-16,6%
Kapitał dodatkowy Tier I	0	0,0%
Kapitał Tier II	235 955	38,6%
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	235 955	38,6%
FUNDUSZE WŁASNE	611 590	100,0%

Szczegółowy opis głównych cech instrumentów kapitałowych, które składają się na fundusze własne Banku w podziale na kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II, według załącznika II do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 22. Zestawienie głównych cech instrumentów w kapitale Tier II (zgodnie z załącznikiem II do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013) na dzień 31 grudnia 2014 r.

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria A	Akcje seria B	Akcje seria C	Akcje seria D	Akcje seria E	Akcje seria F	Akcje seria H
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	-	-	-
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym								
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (subskonsolidowanym/ na poziomie jednostkowym oraz subskonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	2 000	12 000	4 000	2 000	1 865	1 518	174 326
9	Wartość nominalna instrumentu	2 000	12 000	4 000	2 000	1 865	1 518	74 864
9a	Cena emisyjna	1 zł	1 zł	1 zł	1 zł	1 zł	1 zł	2,35 zł
9b	Cena wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2001-12-10	2002-03-12
12	Wieczyste czy terminowe	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria A	Akcje seria B	Akcje seria C	Akcje seria D	Akcje seria E	Akcje seria F	Akcje seria H
Kupony / dywidendy								
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instr., na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego, w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria I	Akcje seria J	Akcje seria K	Akcje seria L	Obligacje BPS0720	Obligacje BPS0718	Obligacje BPS1122
1	Emitent	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.	Bank BPS S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku publicznym)	-	-	-	-	PLBPS0000024	PLBPS0000032	PLBPS0000040
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym								
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier II	Tier II	Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Tier I	Tier I	Tier I	Tier I	Tier II	Tier II	Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (subskonsolidowanym/ na poziomie jednostkowym oraz subskonsolidowanym)	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany	jednostkowy/ skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	akcje imienne	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane	obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	35 000	66 623	115 461	36 275	80 000	70 756	85 200
9	Wartość nominalna instrumentu	35 000	66 623	115 461	14 708	80 000	100 000	85 200
9a	Cena emisyjna	1 zł	1 zł	1 zł	2,50 zł	1 000,00 zł	1 000,00 zł	100,00 zł
9b	Cena wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy			
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Kapitał własny	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany	Zobowiązanie - koszt zamortyzowany
11	Pierwotna data emisji	2003-12-03	2011-05-13	2012-03-07	2014-03-07	2010-07-12	2011-07-15	2012-11-29
12	Wieczyste czy terminowe	wieczyste	wieczyste	wieczyste	wieczyste	terminowe	terminowe	terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	2020-07-12	2018-07-15	2022-11-29
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	tak	nie	tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, termin wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	2015-07-12 80 000 tys. zł	nie dotyczy	2017-11-29 85 200 tys. zł
16	Kolejne terminy wykupu, jeśli dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Kupony / dywidendy								
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna	stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	WIBOR 6M + 350 pb. do 2015.07.12 WIBOR 6 M + 550 pb. od 2015.07.13 do 2020.07.12	WIBOR 6M + marża	WIBOR 6M + 375 pb. do 2017.11.29 od 2017.11.30 do 2022.11.29 WIBOR 6 M + 375 pb + dodatkowo co 12 m-cy 30 pb.

Lp.	Cechy instrumentów kapitałowych	Akcje seria I	Akcje seria J	Akcje seria K	Akcje seria L	Obligacje BPS0720	Obligacje BPS0718	Obligacje BPS1122
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie	nie	nie	nie	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem terminu)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (po względem kwoty)	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	w pełni uznaniowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie	nie	nie	nie	tak	nie	tak
22	Niekumulowane czy skumulowane	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny
23	Zamienne lub niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne	niezamienne
24	Jeśli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące wymianę	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
25	Jeśli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
26	Jeśli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
27	Jeśli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instr., na który można dokonać zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
33	W przyp. odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkow. w przyp. likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejow., w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	nie	nie	nie	nie	tak*	nie	tak*
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	wzrost oprocentowania	nie dotyczy	wzrost oprocentowania

*Zgodnie z pismem KNF z dnia 16.04.2015 r. Bank może zaliczać obligacje podporządkowane serii BPS0720 oraz BPS1122 do kapitałów Tier II w pełnej wysokości.

Informacje na temat charakteru i kwot poszczególnych pozycji funduszy własnych, według załącznika VI do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 23. Fundusze własne Grupy Kapitałowej w okresie przejściowym na dzień 31 grudnia 2014 r. (w tys. zł)

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia CRR lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	462 829	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3	462 829
2	Zyski zatrzymane	-6 416	art. 26 ust. 1 lit. c)	-6 416
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem nierrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rach.)	194 854	art. 26 ust. 1	194 854
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	24 500	art. 26 ust. 1 lit. f)	24 500
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	0	art. 486 ust. 2	0
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)	0	art. 84, 479, 480	0
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwości do przewidzenia obciążeń lub dywidend	0	art. 26 ust. 2	0
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	675 768	Suma wierszy 1-5a	675 768
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	0	art. 34, 105	0
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-73 415	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37	-73 415
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38	0
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0	art. 33 ust. 1 lit. a)	0
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	0	art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40, 159, art. 472 ust. 6	0
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)	0	art. 32 ust. 1	0
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji	0	art. 33 lit. b)	0
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41, art. 472 ust. 7	0

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia CRR lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu CRR
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-3 980	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42, art. 472 ust. 8	-3 980
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44, art. 472 ust. 9	0
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10	0
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11	0
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250%, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	0	art. 36 ust. 1 lit. k)	0
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91	0
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258	0
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 31	0
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5	-41 704
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)	0	art. 48 ust. 1	0
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470 , art. 472 ust. 11	0
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	0	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5	0
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	-121 246	art. 36 ust. 1 lit. a), art. 472 ust. 3	-121 246

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia CRR lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu CRR
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. l)	0
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR	0		0
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-101 492		0
	w tym: filtr dla niezrealizowanej straty	0	art. 467	0
	w tym: 100 % filtr dla niezrealizowanego zysku	-101 492	art. 468	0
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	0	art. 481	0
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. j)	0
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-300 133		-240 345
29	Kapitał podstawowy Tier I	375 635		435 423
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0		0
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	375 635		435 423
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	235 955	art. 62, 63	235 955
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	0	art. 486 ust. 4	0
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.	0	art. 483 ust. 4	0
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	0	art. 87, 88, 480	0
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	0	art. 486 ust. 4	0
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	0	art. 62 lit. c) i d)	0
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	235 955		235 955
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	0	art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2	0

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia CRR lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu CRR
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0	art. 66 lit b), art. 68 i art. 477 ust. 3	0
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II oraz pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4	0
54a	w tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	0		0
54b	w tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	0		0
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0	art. 66 lit d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4	0
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	0		0
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) 575/2013	0	art. 472, art. 472 ust. 3 lit a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit a), art. 472 ust. 11 lit a)	0
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.	0		0
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) 575/2013	0	art. 475, art. 475 ust. 2 lit a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit a)	0
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednio udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.	0		0
56c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	0	art. 467, 468, 481	0
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0		0
58	Kapitał Tier II	235 955		235 955
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	611 590		671 378

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia CRR lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu CRR
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	0		0
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	8 913 547		8 913 547
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	4,2%	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465	4,9%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	4,2%	art. 92 ust. 2 lit b), art. 465	4,9%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	6,9%	art. 92 ust. 2 lit c)	7,5%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	0	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128, 129, 130	0
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	0	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128	0
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	29 280	art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10, art. 56 lit c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4, art. 66 lit c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4	29 280
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48, 470, art. 472 ust. 11	0
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	37 563	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48, 470, art. 472 ust. 5	47 713
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	0	art. 62	0
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5	0
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5	0
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 3 i 5	0

Lp.	Pozycja	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do Rozporządzenia CRR	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia CRR lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu CRR
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 3 i 5	0
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 4 i 5	0
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0	art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 4 i 5	0

5. Adekwatność kapitałowa

5.1. Regulacyjne wymogi kapitałowe oraz kwota ekspozycji na ryzyko

Na dzień 31 grudnia 2014 r. skala działalności handlowej Banku i Grupy była znacząca, dlatego też wyliczane były następujące wymogi kapitałowe:

- 1) ryzyko kredytowe – w tym ryzyko kredytowe instrumentów z księgi bankowej oraz ryzyko kredytowe kontrahenta;
- 2) ryzyko rynkowe – w tym ryzyko cen instrumentów kapitałowych portfela handlowego oraz ryzyko ogólne stóp procentowych;
- 3) ryzyko operacyjne.

W zakresie ryzyka kredytowego na potrzeby sprawozdawcze Grupa Kapitałowa stosuje metodę standardową (SA), obejmującą wykorzystanie parametrów regulacyjnych wskazanych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

W zakresie ryzyka operacyjnego Bank oblicza jednostkowy i skonsolidowany wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach), zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Wymóg kapitałowy wyliczony na rok 2014 metodą BIA dla Grupy wyniósł 62 514 tys. zł.

W obszarze ryzyka rynkowego oraz ryzyka z tytułu korekty wyceny kredytowej Grupa Kapitałowa wykorzystuje metody standardowe w zgodzie z wymogami regulacyjnymi określonymi w Rozporządzeniu.

Skonsolidowane wymogi kapitałowe według stanu na 31.12.2014 r. kształtowały się następująco:

- 1) wymóg z tytułu ryzyka pozycji = 2 142,2 tys. zł;
- 2) wymóg z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta = 567,3 tys. zł;
- 3) wymóg z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej = 207,8 tys. zł;
- 4) wymóg z tytułu ryzyka dużych ekspozycji, przekraczających limity określone w art. 395-401 Rozporządzenia PE = 0,0 tys. zł;
- 5) wymóg z tytułu ryzyka walutowego = 0,0 tys. zł;
- 6) wymóg z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi = 0,0 tys. zł;
- 7) wymóg z tytułu ryzyka rozliczenia = 0,0 tys. zł.

Tabela 24. Regulacyjny wymóg kapitałowy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2014
Ryzyko kredytowe	648 220
Ryzyko rynkowe oraz CVA	2 350
Ryzyko operacyjne	62 514
Łączny wymóg kapitałowy	713 084

Tabela 25. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według klas ekspozycji (w tys. zł)

Wyszczególnienie	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	44
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	4 799
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	3 747
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje wobec instytucji	30 634
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	251 211
Ekspozycje detaliczne	86 975
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	47 384
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	164 058
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	19 212
Ekspozycje kapitałowe	0
Inne pozycje	40 157
Razem	648 220

Tabela 26. Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji (w tys. zł)

Rodzaj ekspozycji	Całkowita ekspozycja netto po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje bilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	17 860 529	8 014 953	641 196
Ekspozycje pozabilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	1 650 508	87 800	7 024
RAZEM	19 511 037	8 102 753	648 220

Tabela 27. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta według wagi ryzyka kontrahenta (w tys. zł)

Waga ryzyka	Pierwotna wartość ekspozycji	Ekspozycja ważona ryzykiem	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
0%	8 331 714	0	0
20%	1 007 957	184 816	14 785
35%	373 538	124 497	9 960
50%	1 338 686	296 980	23 758
75%	2 318 284	1 347 734	107 819
100%	5 937 899	4 663 226	373 058
150%	965 250	1 391 591	111 327
250%	37 563	93 909	7 513
RAZEM	20 310 891	8 102 753	648 220

Tabela 28. Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł) i wskaźniki kapitałowe

Wyszczególnienie	31.12.2014
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	8 913 547
Kwota ekspozycji na ryzyko w odniesieniu do ryzyka kredytowego	8 102 753
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	781 420
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka rynkowego	26 777
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej	2 597
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	4,2%
Łączny współczynnik kapitałowy	6,9%

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa Kapitałowa utrzymywała fundusze własne na poziomie 611 590 tys. zł. Łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej wyniósł 6,9 %, a współczynnik kapitału podstawowego Tier I ukształtował się na poziomie 4,2 %. Grupa Kapitałowa nie spełniła wymogów w zakresie funduszy własnych określonych w art. 92 ust. 1 lit. b i c Rozporządzenia nr 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

5.2. Kapitał wewnętrzny

Grupa wyznacza kapitał wewnętrzny, w ramach realizacji postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Grupy oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Grupy Kapitałowej oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji zaangażowań, walutowe, rynkowe w księdze handlowej, z tytułu korekty wyceny kredytowej, płynności, inwestycji kapitałowych, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, utraty reputacji, modeli, transferowe, kraju, rezydualne, prawne oraz braku zgodności.

Dla ryzyk ocenionych jako istotne wyznaczony zostaje kapitał wewnętrzny. Wielkość kapitału wewnętrznego Grupy Kapitałowej obliczana jest jako suma wszystkich skwantyfikowanych w jednostkach pieniężnych rodzajów ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitał wewnętrzny alokowany został na następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, operacyjne, rynkowe, stopy procentowej w księdze bankowej, kapitałowe, braku zgodności, modeli oraz transferowe i kraju.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. łączna kwota kapitału wewnętrznego oszacowana została na poziomie 784 872 tys. zł, a relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych wyniosła 128,33 %. Oznacza to, że Bank nie spełnił wymogów określonych w art. 128 ust. 1, pkt. 2) lit. b) ustawy Prawo bankowe.

6. Wskaźnik dźwigni finansowej

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank oblicza wskaźnik dźwigni jako relację kapitału Tier I do całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Całkowita kwota ekspozycji wyliczona zgodnie z art. 429 Rozporządzenia obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) transakcje finansowania papierów wartościowych;
- 2) instrumenty pochodne;

- 3) niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez uprzedzenia;
- 4) pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim/niskim ryzyku;
- 5) pozycje pozabilansowe o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu;
- 6) inne pozycje pozabilansowe;
- 7) pozostałe aktywa.

Tabela 29. Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej w Banku BPS S.A. do obliczania wskaźnika dźwigni (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2014
Ekspozycja	
Instrumenty pochodne: wartość rynkowa	6 590
Instrumenty pochodne: metoda wyceny narzutu według wartości rynkowej	5 705
Niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez wypowiedzenia	117 212
Inne pozycje pozabilansowe	448 625
Inne aktywa	18 650 883
Korekty kapitałowe i korekty regulacyjne	
Kapitał Tier 1 - w pełni wprowadzona definicja	435 423
Kapitał Tier 1 - definicja przejściowa	375 635
Wskaźnik dźwigni	
Wskaźnik dźwigni - przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier 1 za miesiąc grudzień 2014 r.	2,26%
Wskaźnik dźwigni - przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier 1 za miesiąc grudzień 2014 r.	1,95%

7. Informacje dotyczące zasad zarządzania Bankiem

Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich, w związku z pełnioną funkcją sprawują nadzór nad głównymi obszarami działalności Banku.

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu Banku oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Zgodnie z przyjętą w 2014 roku „Procedurą dokonywania oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., a także oceny Zarządu Banku oraz jego członków w trakcie kadencji”, Rada Nadzorcza dokonuje ocen odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz odpowiedniości kolegalnej.

W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu, Rada Nadzorcza ocenia rzeczywiste jego kwalifikacje oraz reputację, natomiast w ramach oceny kolegalnej Zarządu Banku działającego jako organ, Rada ocenia ostrożne i stabilne zarządzanie Bankiem, a także reputację Banku, jako pochodną działań członków Zarządu Banku.

Za rok obrotowy 2014, Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła działalność Zarządu Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz jego członków w trakcie kadencji. Zarówno wykształcenie formalne, jak i przebieg ścieżki zawodowej potwierdziły wysokie kompetencje poszczególnych Członków Zarządu. Nie odnotowano także działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby lub wpłynęły negatywnie na reputację Banku. W ocenie Rady Nadzorczej, Zarząd Banku jako organ kolegalny w 2014 roku zarządzał Bankiem w sposób ostrożny i stabilny.

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru Członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

W zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane mają zastosowanie Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych są zbiorem zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanych, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Zasady oraz procedury rekrutacyjne mające na celu pozyskiwanie do pracy kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach obowiązują wszystkie stanowiska pracy w Banku. Na stanowiska członków Zarządu proces rekrutacyjny jest dodatkowo rozszerzany o zapisy Procedury dokonywania ocen odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., a także oceny Zarządu Banku oraz jego członków w trakcie kadencji. Na ocenę odpowiedniości składa się ocena kwalifikacji i reputacji.

Dobór Członków Zarządu Banku dokonywany jest tak, aby zagwarantowany został odpowiedni udział osób, wykazujących się doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem. Indywidualne kompetencje poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku dopełniają się, umożliwiając zapewnienie odpowiedniego poziomu przygotowania merytorycznego do kolegalnego zarządzania Bankiem.

Przepływ informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu Banku

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku reguluje w szczególności Instrukcja funkcjonowania Systemu Informacji Kierownictwa (SIK), która określa zasady raportowania, obieg informacji zarządczej, procedurę opracowywania raportów i sposób ich przekazywania adresatom, którymi są w szczególności: Zarząd, Rada Nadzorcza, Rada Zrzeszenia oraz Komitety: Ryzyka Operacyjnego oraz Zarządzania Aktywami i Pasywami. Odbiorcami raportów są również właściwe komórki merytoryczne.

Opracowywane w Banku raporty obejmują wszystkie obszary działalności Banku, ich zakres i częstotliwość są adekwatne do rozmiarów prowadzonej działalności i występującego ryzyka. Umożliwia to identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolowanie wszystkich rodzajów ryzyka w Banku.

Aktualnie na potrzeby SIK w Banku opracowywanych jest 90 raportów, z czego 22 raporty dotyczą wprost zagadnień związanych z ryzykiem kredytowym, finansowym, operacyjnym, jak również z ryzykiem braku zgodności. Wszystkie raporty z zakresu ryzyka prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku przez kierowników komórek opracowujących. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Zarząd Banku otrzymuje więc raporty miesięczne, kwartalne, półroczne lub roczne. W sytuacjach nadzwyczajnych związanych z ryzykiem w Banku, komórki organizacyjne opracowują i przedkładają Zarządowi raporty bieżące. Opracowania mają charakter syntetyczny, zawierają najistotniejsze informacje służące podejmowaniu decyzji przez Zarząd Banku. Raporty dotyczące ryzyka poddawane są, tak jak wszystkie inne raporty SIK, przeglądowi (co najmniej raz do roku) pod kątem zmian w przepisach, wydanych rekomendacji i zaleceń pokontrolnych KNF.

Zagadnienia związane z zarządzaniem ryzykiem w Banku są także przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitetu Kredytowego Banku, jak również Komitetu Ryzyka Operacyjnego, w których uczestniczą wybrani Członkowie Zarządu, stosownie do zapisów regulaminów tych komitetów.

8. Informacje dotyczące polityki i praktyk Banku w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka

8.1. Informacje dotyczące procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, stosowane przez Bank w 2014 roku, określone zostały w „Polityce zmiennych składników wynagrodzeń w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.”. Powyższa Polityka przyjęta została uchwałą Rady Nadzorczej z dnia

23 sierpnia 2012 roku. W procesie ustalania jej zasad czynny udział brali członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Powołany został Komitet ds. Wynagrodzeń spośród członków Rady Nadzorczej w składzie: przewodniczącego i trzech członków Komitetu.

Do zadań Komitetu ds. Wynagrodzeń należy w szczególności:

- 1) monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze;
- 2) wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i udziałowców Banku;
- 3) nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń;
- 4) dokonywanie oceny kompetencji i reputacji kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu Banku i Zarządu Banku jako organu kolegialnego, zgodnie z obowiązującą w Banku procedurą.

W procesie ustalania Polityki Bank nie korzystał z pomocy konsultanta zewnętrznego.

W 2014 roku, posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń nie były protokołowane.

Uchwałą Rady Nadzorczej Banku BPS S.A. z dnia 30 grudnia 2014 roku, wprowadzono nową „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.”, która zastosowanie ma do wynagrodzeń zmiennych przyznawanych za okresy począwszy od 1 stycznia 2015 r.

8.2. Powiązanie wynagrodzeń z wynikami

Wynagrodzenie całkowite osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z:

- wynagrodzenia stałego (wynagrodzenie zasadnicze),
- wynagrodzenia zmiennego, zależnego od wyników.

Wynagrodzenie stałe stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby umożliwiło prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

8.3. Informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń

W zakresie ustalania systemu wynagrodzeń w odniesieniu do pracowników Banku, w tym członków Zarządu, mają zastosowanie Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą w formie Polityki wynagrodzeń Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Celem polityki wynagradzania Banku jest adekwatne wynagradzanie pracowników, w tym członków Zarządu, za wykonaną pracę oraz motywowanie ich do osiągnięcia wysokich wyników oraz realizacji celów strategicznych Banku.

Polityka wynagrodzeń Banku realizowana jest z uwzględnieniem wielkości, ryzyk związanych z działalnością wewnętrzną, a także zakresu i stopnia złożoności działalności prowadzonej przez Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.

Nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń realizowane jest przez Komitet ds. wynagrodzeń. Nadzór nad polityką wynagrodzeń Banku obejmuje ocenę adekwatności polityki i poszczególnych elementów składowych wynagrodzeń, w tym kształt systemów motywacyjnych i dodatkowych korzyści.

System wynagrodzeń w Banku służy zapewnieniu stabilnego rozwoju Banku i ma na celu przyciągnięcie i utrzymanie najlepszych pracowników, w tym członków Zarządu oraz zabezpieczenie interesów akcjonariuszy i właścicieli poprzez określanie wynagrodzeń osób, których wpływ na ryzyko Banku jest istotny, w tym członków Zarządu w taki sposób, aby wynagrodzenie nie stanowiło zachęty do podejmowania ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia zmienne i benefity pozapłacowe. Rekomendacje dotyczące elementów składowych systemu wynagradzania członków Zarządu przedstawia Radzie Nadzorczej Komitet ds. wynagrodzeń.

Podstawę kształtowania polityki wynagrodzeń Banku stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Różnicowanie wynagrodzenia zasadniczego pracowników Banku, z wyłączeniem członków Zarządu, realizowane jest w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy.

Podstawą ustalenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze w Banku i danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Szczegółowe cele wyznaczane osobom zajmującym stanowiska kierownicze stanowią wypadkową głównych celów finansowych Banku i uwzględniają zakres odpowiedzialności na danym stanowisku.

Ocena efektów pracy dokonywana jest zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą Banku *Szczegółowymi zasadami rozliczania Polityki zmiennych składników wynagrodzeń*. Przy ocenie indywidualnych efektów pracy bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.

Przyjęte kryteria oceny efektów pracy członków Zarządu Banku to: zysk brutto, stopa zwrotu z kapitału własnego, C/I, realizacja przyjętej Strategii Banku, realizacja planu finansowego oraz zaangażowanie w realizację powierzonych zadań.

Wyniki Banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia, uwzględniają koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Ocena wyników odbywa się za okresy trzyletnie, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Wynagrodzenie zmienne może być przyznawane i wypłacane na następujących zasadach:

- 1) 55 % (lub 40 % w przypadku, gdy całkowite wynagrodzenie zmienne przekracza 600 000 zł) wynagrodzenia zmiennego jest przyznawane i wypłacane w gotówce, niezwłocznie po jego przyznaniu pracownikowi zajmującemu stanowisko kierownicze w Banku;
- 2) 45 % (lub 60 % w przypadku, gdy całkowite wynagrodzenie zmienne przekracza 600 000 zł) wynagrodzenia zmiennego jest przyznawane w gotówce i wypłacane z odroczeniem.

Zmienne wynagrodzenie ulega odroczeniu na okres 3 lat, corocznie w przypadku pozytywnej oceny efektów pracy następuje uruchomienie 1/3 odroczonej części wynagrodzenia zmiennego.

Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych

W zależności od wysokości oceny efektów pracy premia stanowi do 50 % rocznego wynagrodzenia zasadniczego.

Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub odpowiadających im instrumentów w postaci świadczeń niepieniężnych

Ze względu na zastosowanie w Banku zasady proporcjonalności określonej w § 57 Uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r., Bank nie prowadzi polityki dotyczącej składników wynagrodzenia zmiennego w postaci akcji, opcji na akcje ani odpowiadających im instrumentów w postaci świadczeń niepieniężnych. Bank nie stosuje postanowień Uchwały w tym zakresie ze względu na obecną strukturę właścicielską oraz znacznie ograniczoną możliwość prowadzenia obrotu akcjami.

8.4. Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia z podziałem na linie biznesowe stosowane w zarządzaniu Bankiem

Ze względu na zastosowanie w Banku zasady proporcjonalności określonej w § 57 Uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w zakresie ograniczenia stanowisk kierowniczych objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń do Członków Zarządu, Bank odstępuje od publikacji powyższych informacji.

8.5. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Tabela 30. Dane dotyczące osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku BPS S.A. w rozumieniu § 28 ust. 1 Uchwały KNF nr 258/2011 - Członkowie Zarządu Banku za 2014 r.

Wyszczególnienie		Wartości liczbowe	Komentarz
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie		7	
Wynagrodzenie całkowite (w tys. zł)		2 175	
Wartość wynagrodzenia (w tys. zł) w podziale na:	Wynagrodzenie stałe	2 175	
	Wynagrodzenie zmienne	0	
Wynagrodzenie zmienne	Wynagrodzenie płatne w gotówce	0	
	Wynagrodzenie płatne w instrumentach	0	
Wartość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą	Część już przyznana	0	
	Część jeszcze nieprzyznana	0	
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami		0	
Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym		0	
Wartość płatności związanych z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym (w tys. zł)		510	Płatności uwzględniają kwoty odszkodowań należnych z tytułu umowy o zakazie konkurencji oraz odprawy dla zwolnionych
Liczba osób otrzymujących płatności związane z podjęciem zatrudnienia w danym roku obrotowym		0	
Liczba osób otrzymujących płatności związane z odprawą w danym roku obrotowym		3	
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby związana z podjęciem zatrudnienia (w tys. zł)		0	
Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby związana z zakończeniem zatrudnienia (w tys. zł)		270	
Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR		0	